

IN DEZE NIEUWSBRIEF

NIEUWS UIT BRUSSEL

FNV Europadebatten

Polen weigert vonnis van het Europees Hof van Justitie uit te voeren

Frankrijk nog steeds aan het staken...

Frans Duitse non-paper concretiseert debat met de burgers over de toekomst van de EU

ETUI viert migrantendag met speciale editie HesaMag

Boerenverstand versus historisch besef - Column Martin Siecker

1
2
3
3
4
5

NIEUWS UIT BRUSSEL

FNV Europadebatten

FNV maakt zich sterk voor een socialer Nederland; voor gelijk werk voor gelijk loon op dezelfde werkplek, voor een eind aan de doorgeslagen flexibilisering en het opknippen van arbeid, voor een leefbaar loon en goede arbeidsvoorwaarden. Dat doen we op de werkplek, aan de cao-tafel, in Den Haag en in Europa.

Onze markt is Europees, bedrijven trekken zich niets aan van landsgrenzen, daarom is vergroting van de vakbondsmacht in Europa dringend nodig. Voor de FNV begint dit bij onszelf; immers Europees vakbondswerk is gewoon vakbondswerk. Van leden, kaderleden, vakbondsbestuurders en beleidsadviseurs. Want de arbeidsmarkt is niet meer alleen nationaal, dus de belangen van onze leden evenmin.

Per 1 december 2019 is de nieuwe Europese Commissie aangetreden, met nieuwe politieke prioriteiten voor de komende vier jaar, waaronder een Europese Green Deal, regulering van platforms, een juridisch instrument voor een fair minimumloon en bescherming werknemers op het vlak van veiligheid en gezondheid.

Deze onderwerpen hebben gevolgen voor de Nederlandse werkplek en onze leden. De basis van ons beleid en lobby is de FNV Europavisie uit 2014, met het oog op de plannen van de nieuwe Commissie gaan we deze actualiseren om zo sterker in de Brusselse strijd te staan.

Het Ledenparlement heeft geconcludeerd dat de uitgangspunten van de Europavisie moeten worden aangepast aan 2020, dat doen we in 4 FNV Europadebatten met (kader)leden, bestuurders en beleidsadviseurs. Op ieder Europadebat focussen we op een bepaald thema, dat ingeleid wordt door een expert en een Europarlementariër (CDA, D66, GroenLinks en PvdA).

De brede thema's van de 4 FNV Europadebatten zijn:

- **27 februari: Een socialer Europa**
Om onrust in de samenleving te beteugelen en stappen vooruit te zetten heeft Nederland een nieuw 'sociaal contract' nodig als basis voor economische, ecologische en maatschappelijke vooruitgang, en tegelijkertijd een sociale basis waardoor niemand buiten de boot hoeft te vallen. Dit betoogden Kim Putters en Feike Sijbesma in de Volkskrant van 2 januari. Zouden we geen Europees sociaal contract moeten hebben als tegenwicht tegen het neoliberale interne markt denken?
- **19 maart: Europees Semester**
De Europese Commissie geeft iedere lidstaat jaarlijks zeer dringende adviezen tot specifieke aanpassingen van het nationale sociaaleconomisch beleid (het Europees semesterproces). Zo kreeg de Nederlandse overheid in 2019 de aanbeveling om: loongroei te stimuleren, meer in te zetten op opleiding en training van werkenden, de prikkels voor ZZP-ers te verminderen, voldoende sociale bescherming van zzp-ers te stimuleren en schijnzelfstandigheid aan te pakken. Hoe borgen we onze vakbondsprioriteiten in dit Europese proces van toezicht op de lidstaten?
- **9 april: EU Green Deal**
Eurocommissaris Timmermans presenteerde begin December de plannen voor de Europese Green deal. 24 pagina's met een alomvattend en samenhangend plan; "deeply transformative" beleidsvoorstellen om de EU klimaatneutraal en circulair te maken in 2050. Een indrukwekkende EU beleidsinzet, maar waar blijft de werknemer in dit alles? Hoe zorgen we dat werknemers klaar zijn voor de energietransitie, dat er groene banen en opleidingen komen en dat verloren werkgelegenheid gecompenseerd wordt?
- **30 april: Digitalisering en platformisering**
Wat is de invloed van de digitalisering op de arbeidsmarkt? Welke uitdagingen staan ons daarbij te wachten en wat zijn de gevolgen? Platformisering kan gezien worden als de meest concrete verschijningsvorm van de verandering van aard en organisatie van werk als gevolg van technologische ontwikkelingen. Maar zijn de digitalisering en platformisering zo verstrekkend dat er radicaal anders naar de arbeidsmarkt en de arbeidsverhoudingen gekeken moet worden?

Alle bijeenkomsten vinden plaats op de donderdagavond van 18.30 - 21.00 in het Centraal Vakbondshuis Utrecht (Hertogswetering 159)

Programma

- 18.00 - 18.30 Inloop
- 18.30 - 18.35 Opening
- 18.35 - 19.00 inleiding thema door expert
- 19.00 - 19.30 Vragen en debat
- 19.30 - 19.35 Pauze
- 19.35 - 20.00 Rol van het EP en visie uitgenodigde Europarlementariër (CDA, D66, GroenLinks, PvdA)
- 20.00 - 20.30 Vragen en debat
- 20.30 - 20.55 Wat nemen we mee in onze FNV Europavisie?
- 20.55 - 21.00 Afsluiting

Kom, leer en discussieer mee! Geef je op bij Lucia Lapar: Lucia.Lapar@fnv.nl

Polen weigert vonnis van het Europees Hof van Justitie uit te voeren

Het loopt al langer niet soepel tussen de Poolse regering Mazowiecki (PiS – ultranationalistische recht en rechtvaardigheid partij) en de Europese Unie (EU). Terwijl Polen niet echt staat te trappelen om mee te werken aan de European Green Deal, of welke klimaatmaatregelen dan ook, is de opstelling rondom de juridische onafhankelijkheid van rechters er ook een van confrontatie. Het Europees Hof in Luxemburg kwam in november vorig jaar met een, zoals verwacht, [kritisch vonnis](#) over de politieke benoemingen van de PiS regering in de rechterlijke macht. Nu verbiedt de Poolse regering rechters om de uitspraak op te volgen, terwijl lidstaten volgens Europees recht verplicht zijn de vonnissen van het Hof van Justitie uit te voeren. Oftewel Polen conformeert zich niet naar de Europese rechtsorde waar ze voor getekend hebben toen ze lid werden van de EU.

Kort voor de Kerst heeft de [PiS regering een pakket maatregelen](#) afgekondigd waarin het Poolse rechters verboden wordt zich uit te spreken over de rechtsgeldigheid van andere (politiek benoemde) hoven. Doet een rechter het toch kan die zijn of haar baan verliezen. Eurocommissaris [Vera Jourøva](#) (Justitie) heeft de PiS regering opgeroepen de wet in te trekken. De maatregelen moeten nog door de Senaat worden goedgekeurd, de oppositie heeft daar de meerderheid. Wat moet de EU met een lidstaat die de autoriteit van het Hof niet accepteert? De grote vraag is nu wat de nieuwe Commissie onder Von der Leyen gaat doen?

Het is duidelijk dat lidstaten van de EU de principes van een rechtsstaat moeten volgen, artikel 2 van het Europees Verdrag is helder. Lastiger wordt het als een lidstaat langzaam de principes aan het verloochenen is, niet alleen Polen maar ook Hongarije bevinden zich op een glijdende schaal. De Commissie kan een lidstaat niet dwingen maar wel een dialoog aangaan om controversiële maatregelen niet uit te voeren. Het blijft aan de betrokken lidstaat om daar gehoor aan te geven, tot nu toe zijn er geen sancties mogelijk. Ook regeringsleiders staan er niet om te springen om een andere lidstaat de maat te nemen, het oude adagium 'het is een binnenlandse aangelegenheid' wordt dan ingeroepen. In de artikel 7 procedure tegen Polen komt de Commissie niet verder aangezien Hongarije de Poolse regering steunt. De PiS fans van de regering hebben het over een hetze van de Westerse lidstaten versus de Oosterse lidstaten, een AAA Europa en de rest.

De Poolse rechters zijn afgelopen zaterdag zelf de straat opgegaan in een stille tocht. De justitieminister Zbigniew Ziobro blijft de rechters onder druk zetten, sterker nog hij mengt zich persoonlijk als persoon in rechtszaken (!). Woensdag komt de voorzitter van de Poolse Senaat Tomasz Grodzki naar Brussel om met Jourova te overleggen. Duidelijk is dat er een strijd is tussen de politiek PiS partij en de rechters. Brussel spreekt nog steeds van een constructieve dialoog met Warschau maar de vraag is hoe lang dit nog blijft duren en of Von der Leyen er hard in zal gaan of met pappen en nathouden de boel bij elkaar probeert te houden.

Frankrijk nog steeds aan het staken...

Onze Franse collega's zijn nog steeds aan het staken over de aangekondigde pensioenhervormingen van regering Macron. Macron heeft voor de Kerst besloten om af te zien van zijn "presidents pensioen". Hij wilde het goede voorbeeld geven. Hij zou recht hebben op een pensioen van 6220 euro bruto per maand, vanaf het moment dat hij geen president meer is. Aangezien Macron jong is (1977) zou hij al behoorlijk jong met pensioen kunnen. Het betekent niet dat Macron helemaal geen pensioen krijgt, alleen op een latere leeftijd conform zijn voorstellen voor alle Fransen. Frankrijk ligt al sinds 5 december plat toen het openbaar vervoer een staking voor onbeperkte duur afkondigde, de metro in Parijs ligt plat en het fietsverkeer is geëxplodeerd. Deze week staken ook advocaten en AirFrance aldus de website <https://www.cestlagreve.fr/>

De Opera van Parijs geeft aan een miljoenenvlies te hebben opgelopen in december toen dansers ook uit protest hun werk neerlegden. Ballerina's en balletdansers gaan op hun 42igste met pensioen, deze regeling bestaat al sinds de 17de eeuw. Afgelopen dinsdag zijn de gesprekken tussen de bonden en de regering weer gestart. De onderhandelingen worden door de minister van Werkgelegenheid en de premier Edouard Philippe gedaan, [Macron blijft er weg](#) van hij zegt zich te concentreren op het klimaat. De pensioenhervorming zou 24 januari in de Ministerraad besproken worden en eind februari in het Parlement.

Frans Duitse non-paper concretiseert debat met de burgers over de toekomst van de EU

In september 2019 gaf de nieuwe voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, haar visie en politieke richtlijnen voor de volgende Commissie; '[Een Unie die de lat hoger legt](#).' Von der Leyen pleitte ervoor dat Europeanen inspraak hebben bij de opbouw van de toekomst van de EU: '*I want citizens to have their say at a Conference on the Future of Europe, to start in 2020 and run for two years. The Conference should bring together citizens, including a significant role for young people, civil society and European institutions as equal partners. The Conference should be well prepared with a clear scope and clear objectives, agreed between the Parliament, the Council and the Commission.*'

De Franse president Macron pleit al sinds zijn aantreden voor hervorming van de EU en het betrekken van burgers daarbij. Op 27 november 2019 hebben Duitsland en Frankrijk een "non-paper" uitgebracht: "[Conference on the Future of Europe. Franco-German non-paper on key questions and guidelines](#)" waarmee Frankrijk en Duitsland het voortouw willen nemen in de concretisering van de plannen van de nieuwe Commissie Von der Leyen.

In de non-paper van 2 pagina's worden de uitgangspunten voor de 'conferentie' die 2 jaar zou moeten duren beschreven. De eerste fase zou zich toespitsen op het democratisch functioneren van de EU, met name 'met betrekking tot verkiezingen en benoemingen op sleutelposities'. Het voorziet ook in mogelijke wijzigingen van EU-Verdragen en institutionele en democratische hervormingen: '*Institutionele kwesties kunnen ook worden aangepakt als een horizontale kwestie om democratie en Europese waarden te bevorderen en een efficiëntere werking van de Unie en haar instellingen te waarborgen.*'

De tweede fase zal gericht zijn op EU-beleidsprioriteiten en zou 2 jaar duren, onder toezicht van het Duitse voorzitterschap van de Raad van Europa in de tweede helft van 2020, en het Franse voorzitterschap van de Raad van Europa in de tweede helft van 2022. Volgens bij het ontwerp-non-paper: '*de conferentie moet zich concentreren op beleid en per blokken de belangrijkste hervormingen identificeren die prioritair moeten worden doorgevoerd, met vermelding van de soorten wijzigingen die moeten worden aangebracht.*'

De Frans-Duitse non-paper is besproken tijdens de [top van de Europese Raad van 12 december 2019](#). De staatshoofden en regeringsleiders besloten het Kroatische voorzitterschap van de Raad in de eerste helft van 2020 te vragen de inhoud, de omvang, de samenstelling en de werking van een dergelijke conferentie, voor te bereiden. Daarbij herinnert de Europese Raad eraan dat de in juni overeengekomen [strategische agenda](#) van de Raad en het behalen van concrete resultaten voor de Europese burger, uitgangspunt moet zijn.

ETUI viert migrantendag met speciale editie HesaMag

In 2000, na de jarenlange *December 18* campagne van onder andere *Migrant Rights International* en de *Global Campaign for Ratification of the International Convention on Migrants* hebben de Verenigde Naties (VN) 18 december uitgeroepen tot de 'Internationale Dag van de Migranten' ([International Migrants Day](#)). Op 18 december 1990 werd namelijk de [VN Conventie voor de Bescherming van de Rechten van Arbeidsmigranten en hun gezin](#) aangenomen.

De Europese Vakbondsfederatie (ETUC) en haar kenniscentrum European Trade Union Institute (ETUI) hebben deze dag in 2019 gehonoreerd met een [speciale editie](#) van het tijdschriftnummer van HesaMag over 'Migrerende werknemers in Fort Europa'. HesaMag is een tweejaarlijks tijdschrift over gezondheid en veiligheid op het werk, door ETUI gepubliceerd in het Engels en het Frans. Het doel van het HesaMag-redactieteam bij het samenstellen van dit rapport was om lezers kennis te laten maken met een aantal praktijkvoorbeelden uit verschillende EU-lidstaten:

Fort Europa richt misschien barricades op om de rest van de wereld buiten te sluiten, maar deze barricades ondervinden weerstand in de vorm van talloze nieuwe initiatieven die niet alleen door groepen migranten zijn gestart die zich hebben verenigd om te vechten voor hun rechten, maar ook door andere organisaties die solidair zijn en uit een verlangen om een eerlijkere toekomst op te bouwen. Vakbonden - die vanaf het allereerste begin ernaar hebben gestreefd de verdeeldheid en haat te overwinnen die niets anders dan werknemers schaden - hebben ook hun steun aan deze ontwikkelingen verleend.

De editie omvat interessante bijdrages over diverse initiatieven van onder andere Belgische, Poolse, Engelse en Italiaanse vakbonden die migrantenarbeiders organiseren die onder omschrijven hoe zij obstakels die zich in informele sectoren met een lage organisatiegraad opdoen proberen te overkomen. Ook wordt aandacht gevestigd op de glijdende schaal van slechte arbeidsomstandigheden naar uitbuiting, van bijvoorbeeld huishoudelijke werkers die voornamelijk vrouw en migrant zijn; de auteurs eisen in lijn met veel andere organisaties een verbod voor de arbeidsinspectie huishoudelijk personeel zonder papieren bij immigratiediensten aan te geven na een routinebezoek of een klacht.

In veel Europese landen bestaat deze scheiding tussen arbeidsinspectie en immigratiestatus al, om uitbuiting effectief aan te pakken en uitbuiters in plaats van arbeidsmigranten te straffen; in Nederland echter niet. Een interview met de auteur van een boek over prostitutie bediscussieert arbeidsomstandigheden van vrouwelijke (migranten) sekswerkers in België en de juridische mogelijkheden deze te verbeteren. *Vakbondsactivisten die rondtrekkende landarbeiders in Taurianova (Italië) organiseren.*

De auteurs analyseren tenslotte de historisch gezien nieuwe juridische concepten van burgers met civiele rechten en rechteloze niet-onderdanen die ongelijkheid voor de wet vastleggen. Zij wijzen op de continuïteit tussen de talloze maatregelen in EU landen die met een overvloed van verschillende wettelijke statussen afbakenen en discrimineren, maar in wiens belang? De juridische status van seizoenarbeiders bijvoorbeeld die geen EU burgers zijn, veroordeelt hen tot werken in onzekere banen, vraaggestuurd en hernieuwbaar op verzoek van de werkgever. In veel gevallen betekent deze situatie dat hun status heen en weer tussen slingert legaal en illegaal. Zij herinneren ons ook dat de Europese regels grotendeels afgeleid zijn van overeenkomsten tussen Frankrijk en haar voormalige kolonies. ETUI concludeert: *“Door [migranten] te veroordelen tot een precair bestaan, helpen politieke besluitvormers slechte arbeidsomstandigheden, lage lonen en hogere beroepsrisico's te bestendigen en, in het algemeen, een sociaal klimaat te creëren waarin er minder kans is dat hun sociale en fundamentele rechten beter gerespecteerd zullen worden.”*

De vakbond speelt daarom een belangrijke rol. Hierbij de inhoudsopgave van de speciale editie met links (PDF) naar de artikelen:

- [“A worker is a worker”: the trade unions organising migrants](#)
- [Rocco and his brothers](#)
- [The status of migrant female domestic workers in Europe: time for an overhaul](#)
- [The “home front”. How migrant domestic workers cope with unfettered exploitation](#)
- [Prostitution: a view from the other side of the window](#)
- [Frontex, keeping a forceful watch at the borders of Fortress Europe](#)
- [Politics on borrowed time](#)
- [Migrant workers: a threat to “our European way of life”? Or vulnerable and exploited?](#)

Boerenverstand versus historisch besef

Een column van Martin Siecker

Voorman Mark van den Oever van de Farmers Defence Force gebruikte grote woorden toen hij namens actievoerende boeren in het Provinciehuis van Brabant de situatie van de boeren nu vergeleek met de situatie van de Joden tijdens de periode dat Hitler aan het bewind was in Nazi Duitsland. In zijn toespraak zei hij dat hij de inwoners van ons land daarover een spiegel voor wilde houden zodat zij in de toekomst niet kon zeggen “Wir haben es nicht gewusst”.

Nooit eerder waren grote woorden zo misplaatst als deze toespraak van dwaallicht Van den Oever. De Joden verloren in die zwarte periode waar hij aan refereerde eerst geld & goed en vervolgens hun leven. Dat verschilt nogal met de boeren van vandaag. Om te beginnen is er na 1945 geen enkele boer naar een vernietigingskamp gestuurd. En in plaats van dat hen geld & goed is afgenomen krijgen zij in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) al 52 jaar bakken met geld van de EU als subsidie: € 58.000.000.000,00 oftewel 58 miljard Euro, alleen al in 2019. Dat is één derde van de hele EU-begroting die wordt betaald met belastinggeld van alle EU-burgers. Misschien moet Mark eens een bezoekje brengen aan Kamp Westerbork, de spoorrails die naar de hemel wijzen (het onvermijdelijke eindstation voor hen die daar op de trein stapten) kunnen hem misschien zowel enig historisch besef als gevoel voor verhoudingen bijbrengen.

Dat GLB is in 1957 ingevoerd door landbouwcommissaris Mansholt bij de oprichting van de EEG en had een 3-ledig doel: het garanderen van voedselzekerheid (altijd genoeg voedsel), voedselveiligheid (altijd goed en gezond voedsel) en een goed inkomen voor boeren. De kern van dat landbouwbeleid was dat de boeren een gegarandeerde minimumprijs kregen voor wat zij produceerden. Dat leidde al snel tot misbruik; boeren produceerden tegen de klippen op omdat alles gegarandeerd werd afgenomen tegen een hoge, vaste prijs. Het verleide auteur Frank Westerman in 'De Graanrepubliek' tot de conclusie dat het GLB een generatie boeren heeft voortgebracht die meer geïnteresseerd is in de levertijden van de locale Daimler Benz-dealer dan in duurzaam produceren.

Ik ontken niet dat er problemen zijn en dat daar oplossingen voor moeten komen. Maar boeren zijn niet de enige groep met problemen - en er zijn groepen die grotere problemen hebben dan boeren.

Vraag dat maar eens aan mensen uit lagere inkomensgroepen, niet alleen uitkeringsgerechtigden maar ook werknemers uit verschillende sectoren, die een probleem kregen met de belastingdienst over vermeende fraude met toeslagen - en dan met de nadruk op vermeende. Zolang boeren niet bereid zijn te erkennen dat zij mede oorzaak zijn van de problemen en dus ook een concrete bijdrage moeten leveren aan de oplossing ervan zal zo'n finale, allesomvattende oplossing er niet komen.

De boeren vinden dat zij onevenredig zwaar getroffen worden bij de aanpak van de stikstofcrisis en willen "een eerlijk verhaal", zoals zij zeggen. Dat eerlijke verhaal, zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek, is dat de landbouw - en met name de intensieve veehouderij - als het om stikstof gaat de grootste vervuiler is. Want die bedrijfstak stoot nou eenmaal meer stikstof uit dan de luchtvaart, het verkeer of de industrie. Dus is het ook niet onlogisch dat bij maatregelen om de uitstoot van stikstof terug te dringen ook wordt gekeken naar de agrarische sector. De overige sectoren worden daarbij niet ontzien, iedereen die onderdeel is van het probleem moet bijdragen aan de oplossing.

Een paar weeffouten in het GLB aanpassen zou al helpen. Een deel van de subsidie gaat naar de eigenaren van de grond. Dat betekent dat de Koninklijke familie in Engeland de grootste ontvanger van de subsidie is omdat die nou eenmaal als grootgrondbezitter eigenaar is van heel veel land waarop boeren, die dat pachten, voedsel produceren. De startbanen van de NV Luchthaven Schiphol zijn aangelegd op agrarische grond die Schiphol in de loop der jaren had aangekocht. Toen als gevolg van de overproductie subsidie kwam op het uit productie nemen van landbouwgrond nam Schiphol die grond officieel uit productie en streek het jarenlang landbouwsubsidies op. Als dat geld gebruikt zou worden om duurzame veeteelt te bevorderen kan dat boeren helpen over te schakelen naar een duurzamer model van veehouderij.

Een ander probleem waar boeren tegenaan lopen is dat zij te weinig geld krijgen voor hun producten - daar zit de echte pijn. Drie actoren spelen daar een rol in: grote multinationale ondernemingen die agrarische producten kopen om te verwerken tot voedingsmiddelen, grote supermarktketens die de producten afnemen om ze te vermarkten en de consument aan het eind van de keten - ze betalen allemaal te weinig. De consument dat bent u, dat ben ik, dat zijn wij allemaal. Volgens consumentenorganisaties zijn wij kritische klanten die op zoek zijn naar de hoogste kwaliteit voor een acceptabele prijs. In werkelijkheid zijn consumenten vaak calculerende koopjesjagers die gaan voor een acceptabele kwaliteit tegen de laagst mogelijke prijs. Onder die condities wordt de prijs onherroepelijk betaald door de zwakste schakels in de keten, in dit geval naast de producenten het milieu en de arbeid.

Het speerpunt van het boerenprotest zou daarop gericht moeten zijn, daar schuilt een grotere kans op succes dan schoppen tegen nationale en Europese overheden. De boeren hebben in ieder geval laten zien dat zij de kracht van de collectieve actie hebben ontdekt en dat is groot verschil met het verleden. Boeren waren altijd individualisten pur sang, waanden zich slechts afhankelijk van God en het weer. Nu leggen zij, als het hen uitkomt, het halve land plat. Wat in hun voordeel pleit is dat zij beschikken over een machtig actiemiddel: de trekker. Één dag demonstreren met actievoerende boeren op trekkers op het Malieveld levert kennelijk meer op dan vier weken staken aan de fabriekspoort. Misschien zou de bond eens moeten overwegen te investeren in trekkers. Los van het feit dat het bijna een garantie voor een succesvolle actie is kan het ook weleens een heel krachtig instrument zijn om leden te werven. Ik zie de stakingsoproep al voor mij: voor een hoger loon, minder werkdruk en een dag op een trekker.